

TRÒ CHƠI KHỞI ĐỘNG TRONG DẠY HỌC TẬP ĐỌC LỚP 2 THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC

Đinh Thị Nguyệt Linh^{1*}, Nguyễn Thu Huyền¹, Đàm Hồng Thúy¹

¹Khoa Giáo dục Tiểu học và Mầm non, Trường Đại học Hùng Vương, Phú Thọ

Ngày nhận bài: 12/3/2020; Ngày chỉnh sửa: 06/5/2020; Ngày duyệt đăng: 08/5/2020

Tóm tắt

Sử dụng trò chơi học tập là một hình thức dạy học phù hợp với tâm sinh lý lứa tuổi học sinh tiểu học, kích thích sự hứng thú, yêu thích đối với bài học và môn học. Bài viết đề xuất quy trình và cách tổ chức một số trò chơi sử dụng trong phần khởi động nhằm phát triển năng lực cho học sinh trong dạy học phân môn tập đọc tiếng Việt lớp 2 phù hợp với định hướng phát triển năng lực cho học sinh theo chương trình giáo dục phổ thông mới.

Từ khóa: Giáo dục Tiểu học, tập đọc, trò chơi khởi động, định hướng phát triển năng lực.

1. Đặt vấn đề

Sau 5 năm thực hiện Nghị quyết 29-NQ/TW ngày 4 tháng 11 năm 2013 về “Đổi mới căn bản, toàn diện Giáo dục và Đào tạo” [1], Bộ Giáo dục và Đào tạo đánh giá ngành Giáo dục đã đạt được những kết quả hết sức quan trọng: chất lượng đội ngũ giáo viên và quản lý giáo dục được nâng cao, công tác bồi dưỡng cán bộ quản lý giáo dục và giáo viên chuẩn bị cho triển khai đổi mới chương trình, sách giáo khoa giáo dục phổ thông được triển khai tích cực, bài bản, toàn diện và hệ thống. Để nâng cao chất lượng giáo dục đào tạo trong thời gian tới, ngành Giáo dục cần tiếp tục triển khai thực hiện tốt việc nâng cao chất lượng công tác chuyên môn, giúp giáo viên nhận thức được rõ tầm quan trọng của việc đổi mới chương trình sách giáo khoa, bao quát rõ được khối lượng kiến thức ở mỗi lớp

học, hiểu rõ năng lực của mỗi học sinh để từ đó đưa ra phương pháp giảng dạy phù hợp.

Thực trạng trong những năm qua của giáo dục Việt Nam là chú trọng tới việc dạy học định hướng nội dung lấy khối lượng kiến thức, kỹ năng làm mục tiêu hướng tới. Cách dạy này đã mang tới nhiều hạn chế, học sinh có thể biết rất nhiều nhưng áp dụng vào thực tiễn thì không được bao nhiêu. Khắc phục hạn chế đó, để học sinh có thể phát triển toàn diện về mọi mặt: nhân cách, đạo đức, tri thức... thì dạy học sẽ chú trọng theo hướng phát triển năng lực cho học sinh, các năng lực cần có để sống tốt hơn, làm việc hiệu quả hơn, đáp ứng được những yêu cầu của xã hội đang thay đổi từng ngày.

Theo Chương trình Giáo dục phổ thông tổng thể năm 2017 [3], “năng lực” được định nghĩa “là thuộc tính cá nhân được hình thành, phát triển nhờ tố chất sẵn có và quá trình học tập, rèn luyện cho phép con người huy động,

tổng hợp các kiến thức, kỹ năng và các thuộc tính cá nhân khác như hứng thú, niềm tin, ý chí,.. thực hiện thành công một loại hoạt động nhất định, đạt kết quả mong muốn trong những điều kiện cụ thể.” [2, tr. 36].

Môn tiếng Việt ở tiểu học là phân môn quan trọng, giúp học sinh hình thành và phát triển những phẩm chất chủ yếu với các biểu hiện cụ thể: yêu thiên nhiên, gia đình, quê hương; có ý thức đối với cội nguồn; yêu thích cái đẹp, cái thiện và có cảm xúc lành mạnh; có hứng thú học tập, ham thích lao động; thật thà, ngay thẳng trong học tập và đời sống; có ý thức thực hiện trách nhiệm đối với bản thân, gia đình, xã hội và môi trường xung quanh.

Trong dạy học phân môn tiếng Việt ở tiểu học, việc phát triển năng lực cho học sinh tập trung vào việc phát triển năng lực văn học và năng lực ngôn ngữ, nhằm hình thành bốn kỹ năng: nghe, nói, đọc, viết [4]. Sử dụng trò chơi học tập trong phần khởi động chính là một phần của việc đổi mới phương pháp dạy học ở tiểu học, góp phần giúp cho người học phát triển các năng lực về ngữ văn và ngôn ngữ, làm thay đổi không khí lớp học, thu hút sự chú ý của học sinh tới bài học, góp phần phát hiện, rèn luyện các năng lực từ cá nhân đến tập thể cho học sinh. Muốn tổ chức một tiết dạy học tiếng Việt hiệu quả hướng tới việc phát triển năng lực cho người học thì việc tổ chức trò chơi học tập ở phần khởi động là vô cùng cần thiết, quan trọng. Người giáo viên có thể sử dụng nó

nhằm mục đích kiểm tra bài học cũ hoặc giới thiệu dẫn dắt học sinh tiếp cận với bài học mới. Trong bộ môn tiếng Việt, trò chơi khởi động được áp dụng ở cả bảy phân môn. Dù được áp dụng ở phân môn nào thì việc sử dụng nó vẫn nhằm tới một mục tiêu chung là phát triển khả năng văn học và ngôn ngữ cho học sinh, kích thích, khơi gợi khả năng hứng thú của các em tới buổi học [5, 6].

Trong nội dung bài báo, chúng tôi đi sâu nghiên cứu về việc thiết kế và tổ chức một số trò chơi khởi động trong phân môn tập đọc lớp 2 theo định hướng phát triển năng lực nhằm góp phần nâng cao chất lượng dạy học phù hợp với yêu cầu mà chương trình giáo dục phổ thông mới đã đề ra.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Nguyên tắc thiết kế trò chơi khởi động

Tổ chức trò chơi khởi động khi dạy học tiếng Việt là một trong những biện pháp đổi mới phương pháp dạy học, giúp tăng tính hấp dẫn cho bài học và sự tích cực hoạt động của học sinh, giúp học sinh khơi gợi hứng thú, kích thích trí tìm tòi, khám phá của bản thân, dần dần dẫn dắt học sinh hướng tới tiếp cận bài học. Đưa trò chơi vào dạy học đòi hỏi phải đảm bảo một số nguyên tắc nhất định, từ thiết kế, lựa chọn đến cách thức tổ chức sử dụng. Một trò chơi phù hợp bao giờ cũng chịu tác động từ các yếu tố chủ quan và khách quan (Hình 1).

Hình 1. Các yếu tố của trò chơi vận động

Các yếu tố trên được cụ thể bằng những nguyên tắc sau đây:

(a) Đảm bảo tính hiệu quả: Hiệu quả trong nhận thức khi thông qua trò chơi, người dạy có thể thu hút được sự chú ý của học sinh tới bài học, đạt được những mục tiêu ban đầu đã đề ra. Người học có thể phát huy tính tích cực, chủ động, tự giác học tập, tiếp thu bài học; là hiệu quả giáo dục khi học sinh có ý thức chơi và hoàn thành nhiệm vụ học tập.

(b) Đảm bảo tính phát triển: Mỗi trò chơi phải gồm những thang bậc thử thách khác nhau, cho phép học sinh trong quá trình chơi từng bước khám phá ra kiến thức, hình thành kỹ năng từ dễ đến khó, đơn giản đến phức tạp. Trò chơi phải đạt yêu cầu phát triển các năng lực cho học sinh: Năng lực tư duy, năng lực sáng tạo, năng lực ngôn ngữ,...

(c) Đảm bảo tính hấp dẫn: Sự hấp dẫn thể hiện trên cả nội dung và hình thức chơi. Nội dung chơi bám sát nội dung dạy học nhưng có khả năng kích thích sáng tạo, óc tìm tòi, ham học hỏi. Hình thức chơi phong phú, đa dạng khơi gợi hứng thú, lôi cuốn sự chú ý của học sinh tới bài học với luật chơi thay đổi thường xuyên.

(d) Đảm bảo tính phù hợp: Trò chơi phải phù hợp với mục tiêu, đặc điểm bài học, đơn vị kiến thức đang dạy học, có ý nghĩa với nội dung tri thức. Thời lượng trò chơi cần tương thích, gói gọn trong phần khởi động (10 phút). Đồng thời, trò chơi cần phù hợp đối tượng học sinh - trẻ tiểu học với những hứng thú, động cơ riêng biệt.

2.2. Phân loại trò chơi khởi động phát triển năng lực cho học sinh

- Trò chơi khởi động phát triển năng lực sáng tạo: là những loại hình trò chơi góp phần kích thích óc tưởng tượng, tìm ra các sáng kiến, các cách làm khác nhau để giải quyết

nhiệm vụ của hoạt động. Ví dụ: trò chơi “Họa sĩ tí hon”, trò chơi “Tìm đường cho thỏ con”, trò chơi “Thỏa sức sáng tạo”,...

- Trò chơi khởi động phát triển năng lực tư duy: Đây là nhóm trò chơi dùng để hình thành và rèn luyện cho các em thói quen tư duy logic, các em cần vận dụng các giác quan, khả năng phân tích, tổng hợp, so sánh,.. để ghi nhớ kiến thức, vận dụng kiến thức đã có vào thực hiện các nhiệm vụ của mỗi hoạt động chơi. Ví dụ: trò chơi “Đuổi hình bắt chữ”, trò chơi “Ghép hình”, trò chơi “Nhanh tay nhanh mắt”,...

- Trò chơi khởi động phát triển năng lực nhận thức: Nhận thức đóng vai trò rất lớn để trẻ có thể tiếp nhận kiến thức và thực hiện các hoạt động khác trong quá trình giáo dục. Những trò chơi này sẽ giải quyết vấn đề ấy, giúp học sinh có những cách nhìn nhận đúng đắn, cách tiếp thu đúng đắn với những kiến thức được học. Ví dụ: trò chơi “Em tập lý luận”, trò chơi “Làm sao cho đúng?”,...

- Trò chơi khởi động phát triển năng lực ngôn ngữ: Ngôn ngữ là công cụ của tư duy, ngôn ngữ thể hiện trình độ văn minh nhân loại và ngôn ngữ là phương tiện để học sinh tiếp nhận kiến thức, văn minh loài người. Tiếng Việt cũng là một loại hình ngôn ngữ. Những trò chơi ở nhóm này sẽ giúp các em đến gần hơn với tiếng Việt, có những kiến thức và trình độ về ngôn ngữ, giúp các em phát triển các kỹ năng cơ bản về ngôn ngữ. Trò chơi “Trạng nguyên Tiếng Việt” là một ví dụ điển hình. Ngoài ra còn các trò chơi như: trò chơi “Quốc ngữ”, trò chơi “đoán chữ”,...

- Trò chơi khởi động phát triển năng lực xã hội: Nhóm trò chơi này không chỉ giúp các em phát triển các năng lực về văn học mà còn giúp các em nâng cao hiểu biết, có cái nhìn nhận đúng đắn, dạy các em những mối quan hệ xã hội cơ bản trong cuộc sống. Trò chơi

“Người xấu, người tốt”, trò chơi “ Hôm nay ta là ai”, trò chơi “Yêu thương đong đầy”,... là những trò chơi cơ bản.

- Trò chơi khởi động phát triển năng lực giao tiếp: Giao tiếp là kỹ năng cơ bản cần có của mỗi con người trong những mối quan hệ xã hội. Để giải quyết vấn đề này, nhóm tác giả chúng tôi đề ra một số trò chơi tiêu biểu giúp các em cải thiện khả năng giao tiếp của bản thân, hướng dẫn các em cách giao tiếp đúng đắn trong một số mối quan hệ và trường hợp cụ thể. Trò chơi “Cảm ơn và xin lỗi”, trò chơi “Đổi mặt”, trò chơi “Ai là con ngoan, trò giỏi?”,...

- Trò chơi khởi động phát triển năng lực hợp tác nhóm: Hợp tác nhóm là kỹ năng cần có để thành công, không chỉ một mà sẽ gồm nhiều cá nhân đạt được những mục đích nhất định. Trong giáo dục hiện nay, việc xây dựng bài dạy theo hình thức hợp tác nhóm đã không còn xa lạ đối với mỗi học sinh. Các trò chơi khởi động không chỉ hình thành mà còn phát huy cho cách em năng lực này, giúp các em có những cách hoạt động nhóm nhanh và hiệu quả để đạt được những kết quả cao nhất trong mỗi hoạt động. Ví dụ như trò chơi “Tiếp sức đồng đội”, trò chơi “Hiểu ý đồng đội”, trò chơi “Chúng ta là vô địch”,...

- Trò chơi khởi động phát triển năng lực ra quyết định và giải quyết vấn đề: Đối với mỗi hoàn cảnh và tình huống nhất định trong cuộc sống đòi hỏi các em phải có những quyết định của bản thân để giải quyết những tình huống đó. Trò chơi khởi động ở đây không chỉ giúp các em nhận ra vấn đề theo nhiều khía cạnh khác nhau mà còn giúp các em có cái nhìn, nhận thức đúng đắn về vấn đề, qua đó có những quyết định cụ thể, hợp lý để giải quyết những tình huống gặp phải. Ví dụ như các trò chơi: Trò chơi “Người

sắm vai”, trò chơi “Xử lý tình huống”, trò chơi “Ta phải làm gì?”..

2.3. Cách tổ chức một số trò chơi khởi động

2.3.1. Quy trình tổ chức

Quy trình tổ chức trò chơi khởi động trong dạy học phân môn tiếng Việt có thể thực hiện theo các bước sau:

- Tên trò chơi: Phong phú, cụ thể, đảm bảo phù hợp với mục tiêu của hoạt động khởi động. Ngắn gọn, kích thích óc tìm tòi, thu hút sự chú ý của học sinh.

- Mục đích của trò chơi: Trả lời cho câu hỏi “Trò chơi sử dụng để làm gì?”. Mục đích phải được nêu rõ ràng, mạch lạc, cụ thể. Giáo viên cần nêu rõ trước lớp, sử dụng ngôn ngữ dễ hiểu, dễ nhớ.

- Thời gian, địa điểm: giáo viên cần xác định rõ trò chơi sẽ được tổ chức ở đâu, vào thời gian cụ thể nào.

- Chuẩn bị về cơ sở vật chất: Phân công cụ thể, giáo viên chuẩn bị những gì, học sinh chuẩn bị những gì. Trước mỗi hoạt động cần kiểm tra lại về cơ sở vật chất cho hoạt động (có hư hỏng, thiếu hụt hay không?) để kịp thời sửa chữa và bổ sung, tránh việc hoạt động bị gián đoạn.

- Nội dung trò chơi, luật chơi: Nội dung của trò chơi phải phong phú, đa dạng, liên quan tới nội dung của bài học trước hoặc khối kiến thức đã học; luật chơi phải rõ ràng, công bằng và phải được công bố trước lớp. Giáo viên cần sử dụng ngôn ngữ dễ hiểu, dễ nhớ. Đảm bảo mỗi cá nhân học sinh đều hiểu và áp dụng được.

- Cách tiến hành: Tùy vào mỗi trò chơi có thể áp dụng từng bước hoặc rút ngắn các bước tiến hành. Không nên máy móc, rập

khuôn. Cần linh hoạt trong quá trình tổ chức hoạt động.

- Kết thúc: giáo viên cần có lời tóm lược lại ý nghĩa của trò chơi. Đồng thời có những lời nhận xét, đánh giá cụ thể về hoạt động, tinh thần của học sinh tham gia hoạt động. Phải luôn có những lời khích lệ, cổ vũ các em để các em cố gắng và hào hứng hơn với các hoạt động tiếp theo.

2.3.2. Cách tiến hành trò chơi khởi động

Bước 1: Giáo viên giới thiệu tên, mục đích của trò chơi.

Bước 2: Hướng dẫn chơi. Bước này bao gồm những việc làm sau:

- Tổ chức người tham gia trò chơi: Số người tham gia, số đội tham gia (mấy đội chơi), quản trò, trọng tài.

- Các dụng cụ dùng để chơi (giấy khổ to, quân bài, thẻ từ, cờ...)

- Cách chơi: Từng việc làm cụ thể của người chơi hoặc đội chơi, thời gian chơi, những điều người chơi không được làm...

- Cách xác nhận kết quả và cách tính điểm chơi, cách giải của cuộc chơi. (nếu có)

Bước 3: Thực hiện trò chơi.

Bước 4: Nhận xét sau cuộc chơi. Bước này bao gồm những việc làm sau:

- Giáo viên hoặc trọng tài là học sinh nhận xét về thái độ tham gia trò chơi của từng đội, những việc làm chưa tốt của các đội để rút kinh nghiệm.

+ Trọng tài công bố kết quả chơi của từng đội, cá nhân và trao phần thưởng cho đội đoạt giải.

+ Một số học sinh nêu kiến thức, kỹ năng trong bài học mà trò chơi đã thể hiện.

2.3.3. Đề xuất một số trò chơi tiêu biểu

2.3.3.1. Trò chơi “ĐUỐI HÌNH BẮT CHỮ”

“Đuối hình bắt chữ” là một gameshow truyền hình được phát sóng phổ biến trên Đài truyền hình Việt Nam. “Đuối hình bắt chữ” đánh vào tâm lý tò mò ham tìm tòi của người chơi. “Đuối hình bắt chữ” yêu cầu người chơi phải huy động giác quan và sự hiểu biết của bản thân một cách nhanh nhất để tìm ra ý nghĩa được nói đến thông qua hình ảnh, tranh vẽ hay những mảnh ghép. Chính điều này đã khiến “Đuối hình bắt chữ” được xếp vào danh mục những trò chơi phát triển năng lực tư duy, góp phần nâng cao hiệu quả trong đào tạo, giáo dục.

Dựa trên nghiên cứu về format sản xuất của chương trình truyền hình gốc “Đuối hình bắt chữ” được xây dựng để áp dụng vào trong quá trình dạy học ở mỗi tiết học giúp học sinh tìm hiểu và củng cố bài học theo định hướng phát triển năng lực của chương trình giáo dục phổ thông mới. Trong khuôn khổ nội dung của bài báo, chúng tôi xây dựng trò chơi trong phần đầu khởi động mỗi tiết học, cụ thể là các tiết học phân môn tập đọc lớp 2 nhằm tạo hứng thú cho không khí lớp học, khơi gợi ý thức tự học, tìm tòi, khám phá của học sinh. Trò chơi không chỉ giúp các em phát triển năng lực bản thân mà còn góp phần hoàn thiện các giác quan cho trẻ, điều đó hoàn toàn phù hợp với yêu cầu đổi mới phương pháp học tập và giảng dạy theo chương trình giáo dục mới.

“Đuối hình bắt chữ” là trò chơi đơn giản và phổ biến nhất, vì vậy nó có thể áp dụng ở các phân môn khác nhau trong bộ môn Tiếng Việt như: Luyện từ và câu, Tập đọc, Chính tả, Kể chuyện,... Dù sử dụng trong phân môn nào thì cái đích hướng tới của trò chơi vẫn là nhằm phát triển tư duy ngôn ngữ, óc sáng

tạo cùng với các năng lực về Tiếng Việt cho các em. Trong khuôn khổ bài báo, chúng tôi chỉ chú trọng tới việc áp dụng trò chơi cho phần khởi động của phân môn tập đọc tiếng Việt lớp 2.

Minh họa: Sử dụng trò chơi cho phần khởi động tiết học “Truyện bốn mùa” (SGK Tiếng Việt 2, tập 2, tuần 19, trang 4, thuộc chủ đề “Bốn mùa”)

1. Mục tiêu của trò chơi:

Kiến thức: Thông qua trò chơi học sinh sẽ được củng cố kiến thức về: đặc điểm nổi bật của bốn mùa trong năm, phát hiện chủ đề mới của bài học: “Bốn mùa”.

Kỹ năng: Rèn kỹ năng quan sát hình ảnh và tư duy liên kết những hình ảnh được gợi ý của trò chơi với nhau để tìm ra đáp án đúng.

Rèn kỹ năng ghi nhớ và xử lý thông tin, áp dụng kiến thức đã học vào thực hành.

Thái độ: Học sinh có tâm trạng vui vẻ, hứng thú, yêu thích giờ học.

2. Thời gian, địa điểm:

- Thời gian: 7 phút.

- Địa điểm: Lớp 2 trường Tiểu học.

3. Chuẩn bị:

- Giáo viên:

+ Giáo án.

+ Đồ dùng dạy học: Máy tính, máy chiếu, tranh ảnh...

- Học sinh: SGK Tiếng Việt 2, tập 2.

4. Cách tiến hành:

Cách thức tiến hành các hoạt động của giáo viên và học sinh được thể hiện qua Bảng 1.

Bảng 1. Hoạt động của giáo viên và học sinh trong trò chơi Đuổi hình bắt chữ

Hoạt động của giáo viên	Hoạt động của học sinh
- Giáo viên chia lớp làm bốn đội chơi	
- Giới thiệu tên: “Đuổi hình bắt chữ” và mục đích của trò chơi.	- Học sinh cả lớp lắng nghe lời giới thiệu của giáo viên.
- Hướng dẫn cách chơi và nêu luật chơi	
+ Cách chơi: Sẽ có mười câu hỏi bằng hình ảnh được đưa ra, học sinh quan sát những chi tiết hình ảnh để tìm từ ngữ ẩn chứa trong những hình ảnh đó.	- Học sinh cả lớp lắng nghe và ghi nhớ luật chơi.
+ Luật chơi: Mỗi đội chỉ được trả lời một lần, đúng ghi được một điểm, sai mất lượt trả lời.	
- Giáo viên tổ chức cho học sinh chơi trò chơi	- Học sinh chơi trò chơi
- Giáo viên cùng học sinh nhận xét kết quả của các đội	
- Công bố kết quả, nhận xét động viên khích lệ học sinh	

2.3.3.2. Trò chơi “THỎ CON TÌM CHỮ”

Trò chơi “Thỏ con tìm chữ” được xếp vào nhóm trò chơi phát triển năng lực tư duy ngôn ngữ cho học sinh. Trò chơi giúp củng cố kiến thức cho học sinh về vốn ngôn ngữ, khả năng kiểm soát chính tả, cách ghép vần, ghép từ sao cho có nghĩa... Ngoài việc phát triển năng lực ngôn ngữ, trò chơi còn kích thích óc tư duy, khả năng phản xạ nhanh với

các con chữ, hình thành cho các em lối tư duy logic cần có.

Điểm đặc biệt là giáo viên có thể xây dựng trò chơi “Thỏ con tìm chữ” với nhiều hình thức khác nhau. Việc làm này làm tăng tính hiệu quả của trò chơi, tránh việc học sinh cảm thấy nhàm chán.

Trong trò chơi này, giáo viên có thể linh hoạt xây dựng trò chơi “Thỏ con tìm chữ” trong các

phân môn khác nhau, dưới nhiều hình thức phong phú đảm bảo phù hợp với nội dung và mục đích cần hướng tới là phát triển tư duy ngôn ngữ và các dạng năng lực cho trẻ.

* Xây dựng trò chơi dưới dạng ghép chữ.

Giáo viên đưa ra một số chữ cái nhất định. Yêu cầu học sinh ghép các chữ cái đã cho thành một từ/cụm từ/câu hoàn chỉnh liên quan tới bài học cũ (kiểm tra bài cũ) hoặc bài học mới (dẫn dắt sự chú ý, khơi gợi hứng thú của học sinh với kiến thức mới).

* Xây dựng trò chơi dưới dạng điền từ thích hợp

Dạng trò chơi này nằm ở mức độ cao hơn, phù hợp với các bài tập đọc nằm ở chương trình Tiếng Việt tập 2 khi mà các em đã có những kiến thức chắc chắn về từ ngữ. Điền từ thích hợp yêu cầu học sinh phải học kỹ bài, nắm rõ nội dung, kiến thức trong bài học, nắm vững vàng luật chính tả và những gì liên quan tới bài học. Góp phần làm phong phú thêm vốn từ vựng tiếng Việt, khả năng tư duy logic về ngôn ngữ cũng như kỹ năng tìm hiểu, tiếp cận nội dung bài học cho các em.

Để tổ chức thành công trò chơi, đạt được mục tiêu đã định thì giáo viên có thể sử dụng kết hợp nhiều phương tiện dạy học như: máy chiếu, bảng ghi,... cùng với các phương pháp, hình thức tổ chức khác nhau như: hoạt động nhóm, cá nhân,...

Minh họa: Sử dụng trò chơi trong tiết học “Bạn có biết?” (SGK Tiếng Việt 2, tập 2, tuần 28, trang 85, thuộc chủ điểm “Cây cối”). Trò chơi sẽ được tổ chức theo dạng điền từ thích hợp.

1. Mục tiêu của trò chơi:

Kiến thức: Thông qua trò chơi “Thỏ con tìm chữ” học sinh sẽ ôn lại nội dung kiến thức bài “Kho báu” đã học trong tiết học trước, củng cố kiến thức về chủ điểm “Cây cối”.

Kỹ năng: Rèn kỹ năng tư duy và ghi nhớ có hệ thống, áp dụng kiến thức đã học vào thực hành. Rèn khả năng phản ứng nhanh với từ ngữ.

Thái độ: Học sinh có tâm trạng vui vẻ, hào hứng, thích thú với tiết học.

2. Thời gian, địa điểm:

- Thời gian: 7 phút

- Địa điểm: Tại tiết học tập đọc “Bạn có biết?” thuộc chương trình tập đọc kỳ 2 của lớp 2 trong các nhà trường Tiểu học.

3. Chuẩn bị:

- Giáo viên:

+ Đồ dùng dạy học: Máy tính, máy chiếu, sách giáo khoa Tiếng Việt 2, tập 2; tranh ảnh

- Học sinh: SGK Tiếng Việt 2, tập 2.

4. Cách tiến hành:

Cách thức tiến hành các hoạt động của giáo viên và học sinh được thể hiện qua Bảng 2.

Bảng 2. Hoạt động của giáo viên và học sinh trong trò chơi Thỏ con tìm chữ

Hoạt động của giáo viên	Hoạt động của học sinh
- Giới thiệu tên: “Thỏ con tìm chữ” và mục đích của trò chơi.	
- Hướng dẫn cách chơi và nêu luật chơi	- Học sinh cả lớp lắng nghe lời giới thiệu của giáo viên.
+ Cách chơi: Thỏ con tìm các từ ngữ chưa hoàn thành để điền vào chỗ chấm, có bốn từ cần điền.	
+ Luật chơi: Mỗi đội sẽ có thời gian 1 phút, sau 1 phút đội nào hoàn thành được đúng và nhiều từ ngữ hơn thì đội đó chiến thắng.	- Học sinh cả lớp lắng nghe và ghi nhớ luật chơi.
- Giáo viên chia lớp làm ba đội chơi, các đội cử đội trưởng, thư ký.	
- Giáo viên tổ chức cho học sinh chơi trò chơi	
- Giáo viên công bố kết quả, nhận xét động viên khích lệ học sinh.	- Học sinh chơi trò chơi

3. Kết luận

Leferer (University of Iceland) cho rằng tài nguyên quan trọng nhất giúp kiến tạo nên lớp học chính là thầy và trò với những sở thích, năng lực, cái tôi vừa riêng biệt vừa đa dạng. Sự tương tác giữa thầy - trò ươm mầm cho sáng tạo phát triển. Với học sinh tiểu học, phát triển năng lực cần được thực hiện thông qua những hoạt động gần gũi, có tính trực quan và hấp dẫn cao như trò chơi học tập. Việc áp dụng trò chơi học tập vào phần khởi động đầu mỗi tiết học góp phần làm thay đổi không khí, khơi gợi hứng thú tìm tòi, khám phá của học sinh, lôi kéo sự chú ý của các em tới bài học. Ngoài ra còn góp phần phát triển các năng lực cần thiết cho trẻ như: năng lực tư duy, năng lực sáng tạo, năng lực ngôn ngữ,... Điều này hoàn toàn phù hợp với đề án đổi mới phương pháp dạy và học của chương trình giáo dục phổ thông mới nhằm hướng tới một tương lai khi mà học sinh có thể vững vàng kiến thức, làm chủ chính mình,

làm chủ đất nước, đưa đất nước ta sánh vai với các cường quốc năm châu đúng như lời dạy của Bác Hồ.

Tài liệu tham khảo

- [1] Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 Hội nghị Trung ương 8 khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo.
- [2] Đỗ Ngọc Thống, Đỗ Xuân Thảo, Phan Thị Hồ Điệp & Lê Phương Nga (2018). Dạy học phát triển năng lực môn tiếng Việt tiểu học. Nhà xuất bản Đại học Sư phạm, Hà Nội.
- [3] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2017). Chương trình giáo dục phổ thông - Chương trình tổng thể. Thông qua ngày 28 /07/2017.
- [4] Trần Hoài Phương (2018). Sử dụng trò chơi ngôn ngữ để phát triển năng lực sáng tạo cho học sinh Tiểu học, Tạp chí khoa học giáo dục - Trường Đại học Sư phạm Hà Nội, 12, 21-28.
- [5] Nghị quyết số 88/2014/QH₁₃ ngày 28/11/2014 về Đổi mới chương trình, sách giáo khoa giáo dục phổ thông.
- [6] Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về Chương trình giáo dục phổ thông.

PHYSICAL ACTIVITIES IN 2-GRADE READING TEACHING ACCORDING TO CAPACITY DEVELOPMENT APPROACH

Dinh Thi Nguyet Linh¹, Nguyen Thu Huyen¹, Dam Hong Thuy¹

¹Faculty of Preschool and Primary Education, Hung Vuong University, Phu Tho

Abstract

Using physical activities in warming up with student awareness at primary school is an efficiency step in teaching elective subjects in general and Vietnamese subjects in particular, preferring to capacity development approach of new general curriculum. The article proposes the process and the organizing way of the physical activity games used in the warming-up session to develop the capacity of student in teaching the 2-grade Vietnamese reading.

Keywords: Primary education, reading, warming up, capacity development approach.